

3 НАГОДИ 25-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ МОЄЇ КАНДИДАТУРИ НА ПАНА.

Вчені, літерати, політики й інші визначні люди обходять святочні 25 і 50-літні річниця чи ювілеї своєї діяльності.

Великі пани святкують не раз і 100-літні роковини свого "паразитства", неробства й виживання працюючої класи.

А менші та найменші пани, або як ми їх здрибніло для більшої ніжності кличемо, "панки" та "підпанки" дуже гучно, бучно і святочно відбавляють річниця та ювілеї своєї лакейської діяльності в користь великих панів.

Цей рік є для мене ювілейним, бо саме припадає 25-літня річниця моєї кандидатури на пана (а коли хочете ніжно то на "панка" і я хочу ніжно її віддавати). Немає в мене поклонників, прихильників ані сторонників, які написали б в газетах хоч кілька слів із цієї нагоди, або хоч запросили би мене, як ювілянта, на обід до себе... А обід... та що там: чоловік не тільки хлібом живе!

Почну своє автобіографічне, тобто своїм життєписом, бо так випадково робиться в таких випадках, а також іще задля того, щоб читачі, прочитавши це, висказали свою думку, чи стану я коли паном чи прийде мені ще святкувати 50-літню річницю своєї кандидатури на пана.

Мій батько ще від хлопячих літ займав посаду коло двірської худоби (вишкочо в цьому випадку під двірською худобою розумію фільфарочні корови, а не, як звичайно, панів-дідів і їхню рідню). Він пас, а мою майбутню маму долає т корови. Подібність заняття ще й в одній установі: зблизлює мого батька до моєї мамі і це зближення спричинило мій прихід на світ. Після твердження моєї мамі, мав я уродитися таки в панській стайні, саме як вона долає корову, але я не присягнув би на це, бо знаю, що моя мама була дуже релігійною і все казала, що бідаки тільки тому поклялися Христові, бо він народився в стайні межі "бидлятам".

Але, що я між коровами навчився говорити і ходити — це вже сам добре пам'ятаю. Моя мама не мала часу нявчити мене й тому ще віддавала мене під батькову опіку. Як він виганяв худобу на пасовище, то брав і мене з собою. Повитого в стару мамину спідницю, клав він мене на траву, а щоб я не кричав, затикав мені рот брудною ганчіркою, в якій був зашитий шматок цукру. Як мені забалося материнське груди, тоді батько ставив мене під корову і реготався до респіку, як я ссав "коровячу маму".

Кажуть, що немовлята починають вперше вимовляти слова: "мамо" "тато". Але мої перші слова, що я вимовив до своєї мамі, були: "Гей, лиса, ти кудя". Мама тоді аж розплакалася з радости, а відтак

надію на моє побережництво.

бо побережник мусить мати крім знання ще й силу, щоб з першої ліпшої баби чи хлопця здерти спідницю чи штани, як "краде" з панського ліса суніці, гриби або "сушки".

Батькові клопіт, а мені радість, що я вже остаточно покинув зі школою. І тільки будь-який та завертай панську худобу!

Коли-ж ні! Приїхав із Прусу роботи мамин брат, старий кавалер і намовив батька, щоб би після мене в гімназію до міста, а він буде мені матеріально помагати. Батько не похочував, а мати зовсім і чути не хотіла, щоб її синів ще й міський "плечобит" вуха обривала. Та вуйко таки доконав свійого заміру. Представив їм, що як я вивчуся на пана — тоді і їм легше стане жити — і мама далася переконати.

Правда, що була суперечка між батьком і матір'ю, бо батько хотів, щоб з мене вийшов "сендзя" або "гадука", а мама перла на "ксьондза", тому що він має і з живого, і з мерлого, ще й "богів служить".

Тато мав сильнішу кулаки від маминих і по його стаю. Перед відходом у гімназію як я вбирив на себе нове панське цайгове вбрання, включно зі штанами, мій батько напояв мене: "Важай, сину, від нині ти вже не хлоп, але термінатор на пана (він не знав слова: кандидат!) Укінчиш ту школу, діданеш "вишкочу" і тоді вже будеш паном. Не будеш вже згинати спину перед "ясними панами" так, як я і інші хлопці, бо ти сам будеш паном. Тільки вчиси, сину, і пам'ятай, що колись на старість маєш помічати мені докарпати віку!"

Батькові були слізи в очах, а я потішав його, що я науки не боюся вже, бо привик до неї і вже не так болить мене. Був я в гімназії і вчився, сильно вчився. Тут менше били в плечі, а за те більше в голову — і не було, а срава. Переконавали, що неправда — це правда, що кандидати на панів мають у всіх наслідках панів і т. ін. І я, кандидат на пана, слухав цих ударів у голову, як колись у сільській школі слухав ударів у спину.

Зразу думав я, що мене б'ють в голову, бо хочуть загнати розум із голови в спину, тому що в сільській школі мабуть забагато його загнали зі спину в голову, але відтак я пізнав, що пани професори стараніше зовсім вигнати розум із голови, як непотрібний баласт для кандидатів на панів. Я мимоволі хоронив свій розум і це приносило мені стати паном. Коли на університеті били навіть таких, яким ще в гімназії вигнали розум, мені робилося смішно. Мені здавалося, що й ті, що нищать розум, також дурні. Я покинув університетську "науку", і як мій батько казав, дідав "вишкочу", але паном не зівстав. Шкода, що тато маму бив за те, що вона хотіла мене бачити "ксьондзом", а він паном "сендзем", або хоч "гадукадом!" Я не клопотав і не згинав спину перед "ясними панами" як мій батько, але я таки не пан. А тепер як б'ють мене в голову, виявляється мені панська палата, форнальські "кучі", а з тої стайні, де я мав вперше побачити світ, хтось говорить до мене:

"Ти ніколи не можеш бути паном, бо ти вродився під коровою у панському хліві. Злож свій мандат, на пана!"

Хто його зна, може це й правда... І оце я святкую 25-літню річницю своєї кандидатури на пана і сам вже в неї не вірю.

Може я вже зложив свій мандат? Мимоволі пригадуються мені слова могого батька, які сказав він перед моїм відходом у Канаду:

"Тепер ти, сину, вже і не хлоп і не термінатор на пана і не пан! Хто-ж ти є?"

Тоді в мене не було відповіді на цю загадку, але зараз я маю відповідь і хай струї радія занесуть її до вух могого батька:

Тату, я вірний син форналя! Грущик.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

ХИМЕРИ МОДИ.

— Ну й чому вони малоються? Чому вони пудряться? Чому волосся стрижуть? Чому суконки вище колін носять? Чому... Ах, господи... коли-б я знав хто то є той Іжак, то без огляду на колючку, поцілував би його в ніс за те, що він так збрав жінок до громади.

Отак переконував мене мій один добре знайомий.

Татуировка обличчя тубильця Нової Землі.

— Слухай-но, — сказав я йому, — полиши ти в спокою короткі спіднички та мальовидливі жіночі... На світі є більш важливі справи, щоб про них думати, ніж про такі маловажні річі.

— Що, маловажні? Ти ще можеш мені доказувати, що жінка дорівнює чоловікові, що вона щось корисного в житті створила, що принесла користь громадянству...

— Дивлячись на тебе, — відказав я, — можна справді подумати, що жінка мало принесла корисного людству...

— Що ти під тим розумієш "дивлячись на тебе"?

Образок "модної" прикраси Зулусів.

— Що я розумію? Та якраз те й розумію, що здається й тебе самого жінка принесла чимось...

— А он ти куди гнеш.

І пішов геть від мене мій су-

перник. А я почав думати: ну й що йому так жіночі моди сіли в печінках?

Почав я домірковуватися як і звідки ці жіночі моди завикли. Переглядаючи Робітничо-Фармерський Календар, наткнувся я там на "Химери моди". Стаття така. Читаю, дивлюся, а там ще й ілюстрації — наочні докази тих мод. І не жінки, але чоловіки. Та так тобі помалювані, як писанка. А в другого на голові копіця сина.

Ой, як я пожалкував тоді, що коло мене не було мого жінко-ненависника. Був би я йому показав, хто то є батьком мод.

Перекинув ще кілька листків, бачу образок: "Жінка бедуїнських племен" і тут же коротенький нарис "Арабія сьогодні". Прочитаю, думаю собі, тут щось певне також недоброго пишеться про жінок.

Жінка бедуїнських племен, що живуть в Арабії.

Читаю: "Поки Бедуїни вдома — він ледяно сидить біля шатра, посмоктують люльку, в той час, як жіноцтво справляє всі роботи: топить вогонь, меле ручними жорнами пшеницю, пече хліб, стриже вівну, робить масло".

О, думаю собі, а Іжак, кажуть, що жінка ні героїня, ні творець, слаба фізично — вона створена тільки для розради чоловіка...

Я, бувши жінкою, "для розради Іжака", не дав би йому їсти хоч три місяці, а його голочки до тижня обспасились-б.

Жінко-ненависникам-же я раджу, замість журитися тим, чому жінка малюється, купити собі Робітничо-Фармерський Календар та з нього довідатися про "Химери моди" й про багато інших корисних річей.

Справедливий.

3 ПОЛЯ НАУКИ Й ТЕХНІКИ.

НАРИЗУЮТЬ КАРБИ.

Другим способом робити такі "записи" були карби, вирізані на дереві або на патику, якому, що служив першій людини також за зброєю. Але ці карби не були такі зрозумілі, як писмо.

Тоді первісні люди почали рисувати ці малюнки на стінах печер різних тварин, а це вже поволі довело їх до винаходу письма.

Тепер по деяких могилах первісних людей знайдено разом з кістками похованих там людей, і так звані "квіпоси" ("квіпос" на мові Індіанців Південної Америки означає "вугілля").

Багато вчених взялися за роздумання цих "квіпосів" і по них роздумали, що саме записано на цих вузлах.

Ці "квіпоси" були різних кольорів. Виявляється, що "квіпос" жовтого кольору визначав сільське господарство, взагалі сільсько-господарські ролі. Червоний колір визначав зброю і, як вдалося роздумати на червоних "квіпосах", себ-то зав'язаних вузлах, тут ішла мова про оповіщення війни. Первісні люди робили ще й на цих записках, коли їх так можна називати, й рахунок. Один записував, скільки людей в його племені, скільки жінок, дітей, удів, старих, другий записував рахунок худоби й т. ін.

Місяць травень для української робітничої преси в Канаді. Про це ми повинні пам'ятати й другим перекладувати. В травні ми повинні придбати своїм часописам і журналам нових передплатників. В травні ми повинні вирівнювати свою залегу передплату! В травні ми повинні складати й від інших збирати пресовий фонд! ВСІ ДО ПРАЦІ В КОРИСТЬ СВОЄЇ ПРЕСИ!

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ У ВІННІПЕГУ.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ У ВІННІПЕГУ ГОТУЮТЬСЯ ДО ТРАВНЕВОЇ КАМПАНИ ДОПОМОГИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ.

В неділю, 8. квітня, відбулися збори представників всіх українських робітничих організацій при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу для обговорення травневої кампанії допомоги українській робітничо-фармерській пресі.

На зборах ухвалено декілька важних постанов, які зводяться до того, що потрібно докласти всіх старань, щоб поширити свою пресу, зміцнити її матеріально придбанням нових передплатників, колектуванням залегаючої передплати та збиранням пресового фонду.

Ухвалено притягнути до праці на сцені Укр. Роб. Дому всі мистецькі сили, які дади-б ряд крашних вистав — концертів і представлень.

Концертів в травні відбудеться чотири: в неділю, 6. травня дадуть концерт мішані співачки і музичні сили; в неділю, 13. травня, дадуть концерт друга й третя група мандолинових оркестрів;

в неділю, 20. травня, дасть концерт Дівоча Мандолинова Оркестра — нова програма, східні мелодії; в неділю, 27. травня концерт мішаним співачко-музичних сил при Укр. Роб. Домі.

Спеціально звернено увагу на представлення й запропоновано театральному підкомітетові, щоб він поробив старання до відігравання "ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ" та інших гарних творів. Театральний підкомітет, зійшовшись в суботу, 4. квітня, по полудні, ухвалив до вистави такі прекрасні твори:

в суботу, 5. травня, драмспівгурток, при співучасті учнів Вишого Освітнього Курсу та членкинь Дівочої Мандолинової Оркестри, відіграє прекрасну гумористичну оперету "МАЙ-СЬКА НІЧ", за твором В. Гоголя.

В суботу, 12. травня Драмспівгурток відіграє дуже гарну одночасно й повчаючу комедію відомого французького письменника, Мольєра, в перекладі Бажалюка, а в перерібі М. Ірчана, "СКУПАР".

В суботу, 20. травня, Драмспівгурток відіграє стару й ніжно нову, веселу й смутну драмо-оперету М. Старицького "ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ".

Є ще одні з найкращих творів, що будуть відіграні в цьому сезоні в Укр. Роб. Домі — одночасно й на закінчення сезону й ми певні, що їх відідають численні маси українського робітництва Вінніпегу й околиці.

Так само комітет ухвалив влаштувати велику розігравку дуже корисних річей, що відбудеться 31. травня. Розігравковий комітет повідомляє, що вже має дуже цінні річі, між якими є готовий "світ", який пошле для розігравки тов. А. Хома.

Одним словом — вінніпегські товариші й товаришки, старші й молоді, готуються, широко до праці в місяці травні, значущі тяжке положення своїх часописів зараз й розуміючи, яким тяжким для них є літній час.

Проголошуючи цю програму, Травневий Комітет кличе всі заряди наших організацій по цілій Канаді піти його слідом, змобілізувати всі свої мистецькі сили на місяцях та візати все членство до активної праці в місяці травні на користь своєї преси. До праці, товариші й товаришки!

Травневий Комітет у Вінніпегу.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ КНИЖКУ!

Швидко вийшла з друку накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дуже цікава комедія на 5 дій видатного французького письменника Мольєра

СКУПАР

в перекладі Миколи Бажалюка, а в перерібі М. Ірчана.

Ця комедія дуже цікава й повчальна своїм змістом. В ній бере участь 14 осіб. Надається, власне пристосована до наших робітничо-фармерських сцен.

ЦІНА ПРИМІРНИКА 35 ЦЕНТИВ.

Хто замовить 5 примірників разом, то дістане на них 75 центів опусту, тоб-то 5 примірників за \$1.00. Замість переписувати ролі, радимо всім нашим драмгурткам замовляти зразу за 3 долари 15 примірників.

Замовлення разом з грішми засилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard and McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ІЛЮСТРОВАНІЙ АЛЬБОМ!

Тому, що багато товаришів і товаришок бажали мати пам'ятку з фільми "Тарас Шевченко", Провінційний Комітет провінції Онтаріо видав прекрасний альбом

ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ІЛЮСТРАЦІЯХ

В цьому альбомі, на найкращому крейдяному папері, представлено життя Тараса Шевченка від маленької дитини до самої смерті. Тому, що видання надто коштовне, видано малу кількість цього альбому.

Спішіть з замовленнями! Коли купите, матимете дорогу пам'ятку на довгі роки.

ЦІНА З ПОШТОВОЮ ПЕРЕСІЛКОЮ \$1.00.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man., Canada.

або на адресу Провокмю Онтаріо:

PROVINCIAL EXECUTIVE COMMITTEE U.L.F.T. ASS'N

300-302 Bathurst St., — — — Toronto 2, Ont., Canada.

КУПУЙТЕ ЮВІЛЕЙНІ ФОТОГРАФІЇ УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННІПЕГУ!

Щоб увіковічнити пам'ять десятилітнього ювілею Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім, Центральний Виконавчий Комітет замовив і видав художній малюнок центрального будинку у Вінніпегу, який прикрасить помешкання кожного члена й членкині ТУРФДім та кожного українського робітника й фермера, який купить собі цей образок.

Малюнок є в трох кольорах і двох форматах. Перший менший формат — самий образок 6X9, а з бордером 9X11 — коштує лише 25 центів штука.

Другий, більший формат 10½X16 самий лише малюнок, а з бордером 13X19 надається для більших приміщень, головною для Українських Робітничих і Фармерських Домів. Більший малюнок коштує \$1.50.

Кожний робітник і фермер повинні набути собі хоч менший прекрасний образок за 25 центів.

Кожна робітничо-фармерська інституція повинна набути собі більший малюнок за \$1.50.

Замовлення разом з належністю посилайте такі зараз на адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASSOCIATION

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man., Canada.